

CO BY MĚL MLADÝ ANESTEZIOLOG VĚDĚT NEŽ...

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI
OPERAČNÍHO VÝKONU

MUDr. Jitka Mannová, PhD.

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU

..JAKÉ KOMPLIKACE
MŮŽE MÍT

...A JAK JE BUDE
ŘEŠIT

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU

- **Zdokumentovaný informovaný souhlas pacienta týkající se anestezie, s tím, že s pacientem byla probrána rizika anestezie a možné alternativy**

Nemocnice Havlíčkův Brod, Husova 2624, 580 22, Havlíčkův Brod, IČO : 00179540 tel.: 569 472 111

	NEMOCNICE HAVLÍČKŮV BROD	PÍSEMNÝ SOUHLAS S VÝKONEM ANESTEZIE
Jméno a příjmení pacienta : Rodné číslo: Oddělení:		

Účelem tohoto zdravotního výkonu je zajistit klidný a nebolestivý průběh operačního výkonu nebo vyšetření.

Zdravotní výkon bude probíhat takto:

Lékař anesteziolog provede vstupní vyšetření, zhodnotí Váš celkový stav a typ operačního výkonu a doporučí Vám typ anestezie, analgosedace či analgie vhodný pro klidný průběh výkonu.

Celková anestezie zcela vyřazuje vědomí a vnímání bolesti v celém těle. Spolu se svodnou anestezii se používá u většiny rozsáhlých výkonů. Užívá se při ní směsí látek navozujících spánek, silné léky proti bolesti a látky uvolňující svalové napětí. Cesty podání těchto léků jsou nejčastěji nitrožilní a inhalační.

Regionální anestezie vyřazuje vnímání bolesti v určité oblasti těla (= svodné znečtivění, kdy anesteziolog aplikuje léky do okolí míšních kořenů či nervových pletení) nebo pouze v operované tkáni (infiltrační anestezie – provádí ji většinou sám operátor). Podle rozsahu a způsobu svodné anestezie rozlišujeme anestezii epidurální, subarachnoideální (v oblasti páteřního kanálu a míchy) či blokády periferních nervů.

Analgosedace (celková analgie) potlačuje vnímání bolesti v celém těle. Vlivem tisících léků může být pacient v polospánku a na výkon si nepamatuje.

Na volbu druhu znečtivění má vliv zdravotní stav, prodělaná předchozí onemocnění, věk a charakter plánované operace.

Byl/a jsem poučen/a anesteziologem o jednotlivých druzích znečtivění a rozhodl/a jsem se pro:
(vybrané označte křížkem)

- celkovou anestezii
- svodnou anestezii (epidurální, subarachnoideální, blokáda periferních nervů)
- analgosedaci

U některých výkonů je vhodná kombinace různých typů anestezie (např. kombinace celkové a svodné anestezie nebo kombinace svodné anestezie a analgosedace)

Byl/a jsem dále poučen/a, že lékařem doporučený výkon má následující rizika a možné komplikace:

Celková anestezie: poranění cév, zubů, dásní, rtů, dýchacích cest, pooperační nevolnost a zvracení, poruchy vyprazdňování močového měchýře, bolest v krku a chrapt, bolesti svalů, zatečení žaludečního obsahu do dýchacích cest, přechodná ospalost a porucha koordinace

Svodná anestezie: poranění cév, bolesti zad při znečtivění v oblasti páteře, bolesti hlavy, vzácné poruchy citlivosti a hybnosti v anestetizované oblasti po odeznění znečtivění, poruchy vyprazdňování močového měchýře

Vzácná rizika celkové a svodné anestezie: závažné komplikace včetně život ohrožujících, vznikajících v souvislosti s anesteziologickým postupem nebo v souvislosti s komplikujícím onemocněním (např. alergické reakce, toxické reakce na místní anestetika, poranění tkání jehlou při místním znečtivění, selhání dýchání či krevního oběhu, selhání jater, ledvin)

Neočekávané prodloužení operačního výkonu a technická náročnost svodných anestezii přináší riziko konverze (přechodu) na celkovou anestezii.

Souhlasím s následujícími léčebnými postupy a vyšetřeními v nutném rozsahu, který sníží rizika anestezie: zajištění dostatečné plicní ventilace a průchodnosti dýchacích cest pomocí speciálních pomůcek a postupů (nejčastěji tzv. tracheální intubací nebo laryngeální maskou), sledování životních funkcí neinvazivní, případně invazivní metodou (kanylace tepny nejčastěji na zápěstí a centrální žíly v oblasti krku či klíční kosti), což je opět spojeno s možností komplikací (např. pneumothorax, poranění plic, poranění cévy).

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU

Záznam o anestezii ARO Havlíčkův Brod

Příjmení, jméno: _____ Diagnóza: _____ Datum anestezie: _____
 Rodné číslo: _____ Výkon: _____ Oddělení: _____

Závěr předoperačního vyšetření ze dne:
 schopen výkonu v anestezii
 schopen výkonu v anestezii s vysokým rizikem komplikací
 z vitální indikace - tuto stanovil MUDr.: _____

Anesteziologická anamnéza:
 Další dg.:
 CHS chron.: dysrhythmický měřstavný algeický typ st. p. IM
 kardiostimulátor oběh. komp. oběh. dekomp. EFLK %
 Hypertenze...st.: stabilizovaný stav deštabilizovaný stav Stav po CMP
 CHOPN...st.: Asthma bronchiale dušnost: NE námahová klidová
 Diabestes mellitus...typu na diétě PAD inzulinu
 CH DK Varley DK TEN v anestezii Žilní tromboza v anamnéze
 Chron. renální insuficience: chronická dialýza Obězita Kachexie
 Struma: hypothyreosa hyperthyreosa eufunkční na medikaci komp.

EKG: nepožadováno nález: _____
 Rtg S+P: nepožadováno nález: _____

Laboratorní vyšetření: Hb: _____ trombo: _____ INR: _____ aPTT: _____ Alergie: _____
 K: _____ bilirubin: _____ urea: _____ kreatinin: _____ Krevní skupina: _____

Předanestetické vyšetření I: ASA: _____ Mallampati: _____
 výška: _____ váha: _____ TK: _____ / mmHg P: _____ /min eupnoe: ANO NE

Informovaný souhlas s anestézií: sepsán nesepsán, důvod: _____

Premedikace
 Večer: _____ čas: _____ sestra: _____
 Ráno: _____ čas: _____ sestra: _____

Předoperační příprava:
 zkrátit TK večer a ráno
 zajistit krev k operaci
 ráno statin GM, die výsledku infuze 10%G 500ml + inzulin
 doplnit vyšetření:
 z chronické medikace ráno podat:

Plánovaný způsob anestezie: GA SAA EDA periferní blok analgosedace
 Anestezie schopen: ANO NE Datum: _____ čas: _____ anesteziolog: _____

Ordinace pro oddělení:
 standardní monitorace O2 maskou.....l/min
 sledovat puls, stav vědomí, dýchání analgetika die os. lékaře
 pokračovat v prevenci TEN pokračovat v ATB terapii;
 infúzi ze sálu dokapat do .... hod. Ringer .....ml/hod.
 při nástupu bolesti podat jednorázově:
 při nedostatečné analgézii podat jednorázově:
 analgetika podaná na op. sále:

Stav pacienta při předání v ..... hod.: TK: _____ /min SpO2: _____
 RR: _____ /min t: _____ °C
 P: _____ /min
 spontánní dyspnoe řízná nereaguje na oslovení
 vědomí: bdelost reaguje na oslovení plná
 kurarizace: žádná částečná plná
 oběh: stabilní nutná podpora dýchací odd. dýchací odd. standardní oddělení
 Pacient přeložen na: ARO CJIP Di dýchací odd. dýchací odd. dýchací odd.

Důvod přelaku na ARO nebo JIP:
 povaha výkonu
 komplikace výkonu - délka, krevní ztráta
 komplikace anestezie
 rizikový polymorbidní pacient

Peroperační komplikace:
 Předán v .....hod.: _____
 komu: _____

Předanestetické vyšetření II:
 TK: _____ / mmHg P: _____ /min eupnoe: ANO NE SpO2: _____ %
 schopen beze změn
 schopen při změně klinického stavu:
 neschopen, důvod: _____

Datum: _____ čas: _____ anesteziolog: _____

Kontrola funkčnosti anesteziologického přístroje a dalších přístrojů provedena: ANO NE

Zavedení Inzivi, svodné anestezie: _____

Čas:	15	30	45	15	30	45	15	30	45	15	30	45	15	30	45	Čelkem:
O2 l/min																
N2O/vzduch l/min																
%																
ETCO2																
SpO2																
ETCO2																
tepota																
Délka operace:																
Délka anestezie:																
Krevní ztráta:																
Operátor:																
Anest. sestra:																
Anesteziolog:																

Způsob anestezie:
 selková 200
 SA EDA
 perif. blok 180
 analgosedace 160
 perif. blok + inzulin 140
 maska 120
 LM č.: 100
 O2 INTITTS č.: 80
 armovent 60
 biluminální 40
 tamponáda 40
 kontrola intubace: poslech
 ETCO2 60
 Poloha: záda břícho
 PB LB
 gynaekologická
 SpO2 _____ %
 ETCO2 _____ mmHg
 tepota _____ °C

Anest.systém:
 okruh
 jednocestný
Ventilace:
 spontánní
 ventilátor
 VT ml
 RR /min.
 LM č.:
Žilní přístup:
 centrální
 VSD VAD VFD
 VSS VJIS VFS
 počet lumin:
 periferní
 LHK G:
 PKH G:
 DK G:
 Arteriál. kanya:
 a radialis sin dx
 a brachialis sin dx
 a femoralis sin dx

Přístroje:
 Primus: Fabius:
 Julian: Aespire:
 NB:
 monitor:
 osymetr:
 kapnometr:
 dávkovač:
 pumpa:
 ohřev pacienta:
 ohřev infúzi:
 defibrilátor:

Diuréza na operačním sále: _____ ml

- Uchování záznamů.
- Záznam o anestézii čitelný, přehledný, přesný

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU

v případě komplikace:

popis průběhu události

časové údaje, údaje o podaných lécích

identifikace všech členů týmu

komunikace s příbuznými

ARO Nemocnice Havlíčkův Brod

Komplikace související s anestézií nebo závažné stavy řešené anesteziologem během operačního výkonu:

- komplikace při zajištění dýchacích cest (nemožnost intubace, poranění zubů, aspirace)
- komplikace týkající se dýchacího systému (laryngospasmus vyžadující intubaci, těžký bronchospasmus)
- komplikace týkající se kardiiovaskulárního systému – krátkodobá asystolie, nutnost defibrilace, KPR, plicní embolie, akutní koronární ischemie
- komplikace při kanylaci cévního řečiště (zejm. zavedení CŽK)
- komplikace při regionální anestezii (postpunkční bolesti hlavy, punkce dura mater Tuohyho jehlou, epidurální absces, spinální hematom,...)
- nežádoucí lékové reakce (závažné alergické reakce)
- léková záměna, podání nesprávné dávky léku
- porucha přístroje, nesprávné zapojení přístroje
- úmrtí během anestezie a do 24 hod. po anestezii
- závažná krevní ztráta vyžadující podání trombocytů, Novosevenu
- poškození pacienta nesprávnou polohou na operačním stole, poškození očí
- všechny další závažné stavy a komplikace

Pacient: .....oddělení: .....sál č.:.....
r.č.:...../.....výkon: .....
přeložen z op. sálu na odd.:.....
anesteziolog.....sestra.....

Popis závažného stavu včetně způsobu řešení:

Informování pacienta, projednání požadavku na náhradu škody:

Návrh na preventivní opatření:

Dne..... Podpis:.....

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU

....Mezi hlavní příčiny újmy na zdraví, které vedou k zahájení soudního řízení proti anesteziologům patří úmrtí, **závažné porušení míchy, poškození nervů a poškození mozku**

...Nedostatečná komunikace v rámci týmu může vést ke konfliktu a k ohrožení bezpečnosti pacienta, a také byla identifikována jako ústřední příčina 35 % nežádoucích příhod při anestezii

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU

POLYMORBIDITA SIGNIFIKANTNÍ FAKTOR VE VZTAHU K PERIOPERAČNÍM FATÁLNÍM KOMPLIKACÍM

Anamnéza

Předoperační zhodnocení - ASA

Předoperační příprava

Souvislost předoperační morbidity s perioperační komplikací

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU

MONITOROVÁNÍ V
PRŮBĚHU MONITOROVANÉ
ANESTEZIOLOGICKÉ PÉČE

přítomnost ostražitého
anesteziologa JE
NEJDŮLEŽITĚJŠÍM
ZPŮSOBEM
MONITOROVÁNÍ NA OP.
SÁLE!

efektivitu této ostražitosti
posiluje monitorovací
technika a zařízení

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU

ZKONTROLOVAT ANESTEZILOGICKÝ PŘÍSTROJ

ZKONTROLOVAT NASTAVENÍ ALARMŮ

ZKONTROLOVAT ANESTEZILOGICKÝ STOLEK

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU

polohování pacienta

...Je užitečné do anesteziologického záznamu uvést zápis o polohách použitých během anestezie a chirurgického výkonu, jakož i o speciálních protektivních opatřeních, kam patří péče o oči a podložení tlakem namáhaných míst

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU

- **Operační mortalita poklesla**

Mortalita **0,5 % - 1 %** (v 48 hod) a **4 %** (7-denní mortalita)

Výrazně poklesla mortalita u velkých chirurgických operací

Příhody související s anestezií a vedoucí k úmrtí jsou dnes již spíše raritní záležitostí

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU

- Mortalita v souvislosti s **anesteziologickými komplikacemi:**
25 úmrtí na 1 milión anestézií
- Mortalita v souvislosti s **chirurgickými výkony:**
558 - 1408 na 1 milión operací

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU

Vliv na perioperační morbiditu a mortalitu:

- Individuální komorbidity jsou silně spojeny s výskytem komplikací
- Vysoce rizikové operační zákroky
- Vzdávající věk operovaných pacientů

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU

British Journal of Anaesthesia 113 (1): 109–21 (2014)
Advance Access publication 5 May 2014 · doi:10.1093/bja/aeu094

BJA

Major incidents and complications in otherwise healthy patients undergoing elective procedures: results based on 1.37 million anaesthetic procedures

J. H. Schiff^{1,2*}, A. Welker³, B. Fohr⁴, A. Henn-Beilharz¹, U. Bothner⁵, H. Van Aken⁶, A. Schleppers⁷, H. J. Baldering⁸ and W. Heinrichs⁸

¹ Department of Anaesthesia and Intensive Care, Katharinenkrankenhaus, Klinikum Stuttgart, Stuttgart, Germany

² James Cook University, Queensland, Australia

³ Department of Anaesthesia, Dr-Horst-Schmidt-Kliniken, Wiesbaden, Germany

⁴ Department of Anaesthesia, University of Heidelberg, Heidelberg, Germany

⁵ Department of Anaesthesia, Ulm University, Ulm, Germany

⁶ Department of Anaesthesia and Intensive Care, University Hospital Muenster, Muenster, Germany

⁷ DGAI (German Society of Anaesthesia and Intensive Care Medicine), Nuremberg, Germany

⁸ AQAI (Applied Quality Assurance in Anaesthesia and Intensive-Care Medicine/Angewandte Qualitätssicherung in Anästhesie und Intensivmedizin, AQAI Ltd), Mainz, Germany

* Corresponding author: Klinik für Anästhesiologie u. operative Intensivmedizin, Katharinenhospital, Kriegsbergstrasse 60, D-70174 Stuttgart, Germany. E-mail: janschiff@hotmail.com

MAJOR INCIDENTS AND COMPLICATIONS IN OTHERWISE HEALTHY PATIENTS UNDERGOING ELECTIVE PROCEDURES: RESULTS BASED ON 1.37 MILLION ANAESTHETIC PROCEDURES

- Hodnoceno 1,37 miliónů anestézií
- Pacienti ASA I a II
- 84 případů související s anestézií
- 36 případů středně závažné a závažné komplikace

Závažné komplikace: 7,3 na 1 milión případů ASA I a II

MAJOR INCIDENTS AND COMPLICATIONS IN OTHERWISE HEALTHY PATIENTS UNDERGOING ELECTIVE PROCEDURES: RESULTS BASED ON 1.37 MILLION ANAESTHETIC PROCEDURES

114

Table 3 Certain cases identified from the database, ASA PS I and II patients who suffered a severe incident/complication undergoing elective procedures. Bold rows indicate anaesthesia-related events identified by the reviewers after multiple rounds of a nominal group technique. Only the first three incidents/complications are displayed. Only case two had two additional incidents/complications (shock, grade 5 and cardiac arrest, grade 5) and case three (ischaemia, grade 5 and anaemia, grade 2). Level of care: 1, primary care; 2, secondary care; 3, tertiary care; spec, specialized hospital; ENT, ear-nose-throat; D/C, discharge to; ICP, intracranial pressure; TIVA, total i.v. anaesthesia

Case no.	Level of care	Age (yr)	Sex	Dept	ASA	Type of anaesthesia	Intubation of trachea	Incident 1	Grade	Incident 2	Grade	Incident 3	Grade	Duration of anaesthesia (min)	D/C
1	2	50	M	General surgery	II	TIVA	Yes	Unexpected difficult intubation	5					140	
2	2	90	M	General surgery	II	Missing	Yes	Pulmonary embolus	5	Cardiac arrest	5			83	Death
3	3	50	F	Urology	II	Combination general and regional anaesthesia	Yes	Hypotension	5	Hypovolaemia	5	Shock/alterations in microcirculation	5	577	Death
4	3	65	M	Neurosurgery	II	I.V. induction, inhalation maintenance	Yes	Hypovolaemia	5	Tachycardia	3	Hypotension	3	395	
14	2	47	M	Neurosurgery	II	Balanced anaesthesia	Yes	Cardiac arrest	5					65	Death
17	2	54	M	Thoracic surgery	II	Combination general and regional anaesthesia	Yes	Hypotension	1	Bradycardia	1	Cardiac arrest	5	480	Death
19	spec	44	F	General surgery	II	I.V. induction, inhalation maintenance	Yes	Bronchospasm	1	Unexpected difficult intubation	5			60	
21	spec	54	M	General surgery	II	I.V. induction, inhalation maintenance	Yes	Myocardial infarction	5					95	
22	2	76	F	Obstetrics/gynaecology	II	I.V. induction, inhalation maintenance	Yes	Myocardial infarction	5	Cardiac arrest	5			185	
31	3	65	F	Urology	II	Balanced anaesthesia	Yes	Hypotension	3	Tachycardia	3	Hypovolaemia	5	282	
34	1	76	M	Urology	II	TIVA	No	Bronchospasm	5	Hypotension	5	Impaired right cardiac function	5	85	
37	1	46	F	General surgery	II	Balanced anaesthesia	No	Intubation impossible	5	Hypoxaemia	5	Cardiac arrest	5	140	Death
38	1	53	M	Orthopaedic surgery	II	Balanced anaesthesia	Yes	Intubation, not classified	5	Unexpected difficult intubation	5			68	

BJA

Schiff et al.

MAJOR INCIDENTS AND COMPLICATIONS IN OTHERWISE HEALTHY PATIENTS UNDERGOING ELECTIVE PROCEDURES: RESULTS BASED ON 1.37 MILLION ANAESTHETIC PROCEDURES

44	1	33	F	ENT surgery	II	I.V. induction, inhalation maintenance	Yes	Hypotension	4	Cardiac arrest	5			75	
46	2	53	M	ENT surgery	II	I.V. induction, inhalation maintenance	Yes	Unexpected difficult intubation	5					160	
48	3	44	M	General surgery	II	TIVA	Yes	Hypoxaemia	3	Pneumonia	5			180	
49	3	27	F	Obstetrics/gynaecology	II	I.V. induction, inhalation maintenance	Yes	Unexpected difficult intubation	4	Oesophageal intubation	5	Reintubation	4	50	
50	3	66	F	Neurosurgery	II	Balanced anaesthesia	Yes	Hypovolaemia	5	Cardiac arrest	5	Ventilator	1	165	Death
51	3	47	F	Obstetrics/gynaecology	II	Balanced anaesthesia	Yes	Clotting disorders	5	Unplanned admittance to ICU	5	Acidosis	3	440	
53	3	25	M	Trauma surgery	II	Balanced anaesthesia	No	Unexpected difficult intubation						125	
54	3	32	M	Trauma surgery	II	Balanced anaesthesia	Yes	Intubation impossible						120	
58	2	50	F	Obstetrics/gynaecology	I	Missing	Yes	Unexpected difficult intubation						82	
59	2	44	M	General surgery	I	Combination general and regional anaesthesia	No	Unexpected difficult intubation	5					65	
68	2	58	F	Trauma surgery	I	I.V. induction, inhalation maintenance	Yes	Myocardial infarction	3	Hypovolaemia	5	Anaemia	3	285	Death
69	1	5	M	ENT surgery	I	I.V. induction, inhalation maintenance	Yes	Cardiac arrest	5					45	Death
80	3	45	M	Neurosurgery	I	I.V. induction, inhalation maintenance	Yes	Increased ICP	5	Other central nervous problems	5			429	

Major incidents and complications

BJA

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU

30 - 40 % obtížná intubace

fatální komplikace:

akutní koronární příhody

hypovolémie

aspirace

neadekvátní management
hypotenze - 39 %
případů !

příhody v souvislosti s
podáváním anestetik a
léků

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU

Příhody v souvislosti s podáváním anestetik a léků se podílí 20-50 % na případech úmrtí v souvislosti s anestézií!

„Major incidents and complications in otherwise healthy patients undergoing elective procedures: results based on 1.37 million anaesthetic procedures“

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU

- Předávkování anestetiky
- Chybné podání léku
- Lékové interakce
- Nežádoucí vedlejší účinky léků

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU.....ANAFYLAKTICKÁ REAKCE

- Cílený dotaz na alergická onemocnění a alergie v anamnéze
  - Časová souvislost s podáním farmaka může usnadnit zjištění příčiny reakce
  - Příznaky:
    - kardiovaskulární (hypotenze, bradykardie, zástav oběhu)
    - bronchospasmus
    - kožní příznaky
    - angioedém
- Léky nejčastěji spojené s rozvojem anafylaxe
- svalová relaxancia
  - latex
  - antibiotika
  - syntetické koloidní náhradní roztoky
  - hypnotika a opioidy
  - lokální anestetika
  - kontrastní látky
  - metylenová modř
  - sugammadex

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU.....ANAFYLAKTICKÁ REAKCE

LÉČBA ANAFYLAXE BY MĚLA BÝT ZAHÁJENA I PŘI POUHÉM PODEZŘENÍ NA ROZVOJ REAKCE!

- . Informovat chirurga
- . Přerušit podávání podezřelé látky
- . Adrenalin 50 ug i.v., opakovat dle potřeby event. 0,1ug/kg/min
- . Tekutinová léčba (balancované krystaloidní roztoky
- . Steroidy (hydrokortison 200 mg i.v.)
- . Antihistaminka (dithiaden 1 mg i.v., děti do 6 let 0,5 mg i.v.)
- . Další symptomatická léčba např. Bronchodilatancia

NÁSLEDNÁ PÉČE - stanovení tryptázy mezi 15. minutou až 3. hodinou od vzniku příhody

ZAZNAMENÁNÍ DO DOKUMENTACE, Alergologické vyšetření

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU.....TOXICKÁ REAKCE NA LA

DG:

- Tinitus, kovová pachut' v ústech
- Alterované vědomí
- Hypotenze
- Různé typy arytmií - bradykardie, SVT, asystolie, VF/VT
- Kardiovaskulární selhání

TER:

- Ukonči podávání LA
- Adekvátní ventilace, oxygenace
- Ter. hypotenze, adrenalin 0,5 - 1 ug/kg i.v., KPR
- **1,5 ml/kg 20 % INTRALIPIDU i.v.** (na 70 kg pacienta cca 100 ml rychle), dále infúze 0,25 ml/kg/min
- Křeče - benzodiazepin

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU.....HYPOTENZE

1. Snížený preload:

- Hypovolémie vč. hemorhagie
- Komprese DDŽ
- Embolizace (vzduch, krev, tuk, plodová voda)
- Pneumothorax
- Perikardiální tamponáda

2. Snížená kontraktilita:

- Ischemie perikardu
- Srdeční selhání
- Toxicita LA

3. Nízká SVR

- Anafylaxe
- Septický šok
- Vasodilatace (medikamentózní, neuroaxiální blok)

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU.....HYPOTENZE

⊙ EMBOLIE

- Pokles ETCO₂
- Pokles SpO₂
- Pokles TK
- Tachykardie
- Dušnost, kašel, respirační tíseň u bdělého pacienta

⊙ PNEUMOTORAX

- Zvýšený inspirační tlak
- Hypoxémie
- Hypotenze
- Tachykardie
- Oslabené asymetrické dýchací zvuky
- Zvýšená náplň krčních žil/CVP

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU.....HYPOTENZE

1. Snížený preload:

- Hypovolémie vč. hemorhagie
- Komprese DDŽ
- Embolizace (vzduch, krev, tuk, plodová voda)
- Pneumothorax
- Perikardiální tamponáda

2. Snížená kontraktilita:

- Ischemie perikardu
- Srdeční selhání
- Toxicita LA

3. Nízká SVR

- Anafylaxe
- Septický šok
- Vasodilatace (medikamentózní, neuroaxiální blok)

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU.....PERIOPERAČNÍ IM

u pacientů s ICHS je udávaná incidence perioperační ischémie myokardu 20-63 %

mnoho ischemický příhod má počátek na konci chirurgického výkonu ve fázi probouzení z anestézie

MINS - myocardial injury after noncardiac surgery - prognosticky závažné poškození myokardu v důsledku ischémie, ke kterému došlo v průběhu operace nebo do 30 dnů, dg MINS dle zvýšené koncentrace troponinu- výskyt 8 % a a 10 % s MINS zemře do 30 dnů po operaci

na vzniku perioperačního IM se podílí - stresový stav (zvýšené hladiny katecholaminů, kortizolu), hyperkoagulační a zánětlivý stav, hypoxie při anémii, hypotermii

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU.....PERIOPERAČNÍ IM

DIAGNOSTIKA:

- . EKG - elevace ST - STEMI, deprese ST - non-STEMI, změny vlny T, LBBB - analýza svodů II a V5 je schopna odhalit 80 % změn úseků ST, při kombinaci II,V4,V5 - 96 %
- . arytmie
- . perioperační hypotenze je častým jevem
- . známky městnavého srdečního selhání
- . biomarkery - troponiny I nebo T
- . echokardiografické vyšetření

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU....PERIOPERAČNÍ IM

TERAPIE:

- . Jsou-li známky ischemie před kožním řezem, měl by být **výkon odložen**
- . při hraničním TK volit **betablokátor** před nitrátem - betablokátor je účinnější a prospěšnější - esmolol
- . **ASA** (kyselina acetylsalicylová) 150 - 300 mg bezprostředně po stanovení dg ischemie nebo AIM
- . po společném posouzení rizika krvácení s operátorem i.v. **heparin** 60 IU/kg následovaný event. kontinuální infúzí 12 IU/kg/hod
- . zvážit ve spolupráci s kardiologem a operátorem clopidogrel nebo ticagrelor
- . **PCI**

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU....PERIOPERAČNÍ IM

PREVENCE:

Je jednoznačně doporučeno indikovat **revaskularizční terapii před nekardiochirurgickým výkonem** u pacientů se stabilní anginou pectoris a se signifikantní stenózou (>50 %) kmene levé koronární arterie, proximální stenózou ramus interventricularis anterior, při nemoci 2-3 věnčitých tepen a snížené ejekční frakci levé komory srdeční nebo detekovanou ischemií na zátěžovém testu, u nestabilní anginy pectoris

CABG vs. PCI s balónkovou angioplastikou (dlouhodobě lepší efekt CABG u pacientů s cukrovkou a s mnohásobným onemocněním věnčitých tepen)

„Perioperační ischemie a infarkt myokardu, Vaněk T, Špegár J.AIM.“

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU....PERIOPERAČNÍ SRDEČNÍ SELHÁNÍ

Rizikové faktory:

ICHS, srdeční selhání v anamnéze, věk > 70 let, CMP, DM, zvýšený kreatinin, nízká tolerance fyzické zátěže, velké op. výkony

Nejčastější příčiny:

ICHS - IM

kardiomyopatie, chlopenní vady, arytmie, hypertenzní krize

DG: anamnéza, klinický obraz, EKG, ECHO co nejdříve, laboratorní vyšetření

Terapie - zahájení co nejdříve

analgetika, diuretika, O₂, PEEP

vasoaktivní/inotropní podpora:

Tk systol > 140 mm Hg

vazodilatancia

Tk systol 100 -140 mm Hg

vazdilatancia, diuretika, inotropika

Tk systol < 100 mm Hg

noradrenalin, inotropika

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU.....HYPOTENZE

1. Snížený preload:

- Hypovolémie vč. hemorhagie
- Komprese DDŽ
- Embolizace (vzduch, krev, tuk, plodová voda)
- Pneumothorax
- Perikardiální tamponáda

2. Snížená kontraktilita:

- Ischemie perikardu
- Srdeční selhání
- Toxicita LA

3. Nízká SVR

- Anafylaxe
- Septický šok
- Vasodilatace (medikamentózní, neuroaxiální blok)

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU

Totální spinální anestézie:

- nečekaný rychlý vzestup sensorické blokády
- mravenčení a slabost horních končetin
- bradykardie
- dyspnoe
- hypotenze
- ztráta vědomí
- srdeční zástava

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU

HYPOXIE

- ⊙ Nízké FiO_2 - zkontrolovat dodávku O_2
- ⊙ Hypoventilace - zkontrolovat únik z okruhu, zalomená rourka, obstrukce ET kanyly
- ⊙ Nepoměr ventilace/perfúze (bronchospasmus, aspirace): **CAVE: PNO, EMBOLIZACE, HYPOTENZE**
- ⊙ Porucha difúze
- ⊙ Zvýšená metabolická poptávka O_2 (sepse, thyreotoxikóza, maligní hypertermie)
- ⊙ Artefakty (chladná akra, malpozice, lak na nehty)

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU

BRONCHOSPASMUS

- vysoké inspirační tlaky
- poslechově pískoty, prodloužené expirium
- zvýšené ETCO_2
- známky obstrukce na kapnografické křivce
- snížený V_t

ASPIRACE

- aspirace kyselého žaludečního obsahu - vznik chemické pneumonitidy
- difúzní bronchospazmus, hypoxémie, vznik atelektáz

.....**BUDE MÍT KOMPLIKACI NA KONCI VÝKONU**

Kardiovaskulární:

Myokardiální ischemie

Srdeční selhání

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI NA KONCI VÝKONU

podezření na neadekvátní ventilaci

- tachypnoe, zapojení pomocných dýchacích svalů
- pocity strachu a úzkosti, agitovanost
- projevy zvýšené aktivity symaptiku (hypertenze, tachykardie, arytmie)
- hyperkapnie s poklesem arteriálního pH -vznik respirační acidózy

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI NA KONCI VÝKONU

hypoventilace, nedostatečná dechová aktivita

- efekt intravenózních a inhalačních anestetik, opiátů
- náhlé přerušení bolestivých stimulů - konec operačního výkonu, tracheální extubace
- senzitivnější pacienti s morbidní obezitou, CHOPN, syndromem spánkové obstrukce

Snížená poddajnost hrudníku a plic zvyšuje dechovou práci

- obezita, zvýšení intraabdominálního tlaku
- poloha v polosedě - semi-Fowler snižuje dechovou práci

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU

zvýšení rezistence dýchacích cest

- obstrukce faryngu, laryngu (laryngospasmus, edém) nebo velkých dýchacích cest (komprese hematodem)

- laryngospasmus:

aplikace mírného kontinuálního pozitivní přetlaku (10-20 mm Hg) pomocí obličejové masky se 100 % kyslíkem

sukcinylcholin (0,1 mg/kg)

prohloubení sedace propfolem

.....BUDE MÍT KOMPLIKACI BĚHEM NEBO NA KONCI VÝKONU

Přetrvávající neuromuskulární relaxace: reziduální paralýza negativně ovlivňuje průchodnost dýchacích cest, schopnost překonat rezistenci dýchacích cest, ochranné reflexy a schopnost expektorace

- monitorace dotekového Train of Four
- udržení elevované hlavy v poloze na zádech
- forsírovaná vitální kapacita 10-12 ml/kg

◎ DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST

